

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת מורינו ורבינו הקדוש והטהור זיע"א הכ"מ
מביאלא

פרשת פינחס

את בריתי שלום. וראויה כפרה זו שתהא
מכפרת והולכת לעולם".

ויש לדקדק על הלשון "לעולם", מהיכי
תייתי שכפרה זו תעמוד לעולם. אם תמצי
לומר משום יסוד הכפרה "אשר כפר על בני
ישראל", והלא כבר מצינו בהרבה מקומות
שהקדימו לפנחס משה רבינו ע"ה ואהרן
כהנא קדישא, ובכל זאת לא הובטחו
שתעמוד הכפרה לעולם. כאמור: [תהלים
קן]: "ויאמר להשמידם לולי משה בחירו
עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית".
גם מצינו באהרן כהנא קדישא שעצר
המגיפה ע"י הקטרת הקטורת. שנאמר
[במדבר יז יב]: ויקח אהרן כאשר דבר משה
וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם
ויתן את הקטורת ויכפר על העם. ויעמד בין
המתים ובין בחיים ותעצר המגפה. לזה יש
להתבונן במה נתייחד איפוא מעשהו של
פנחס יתר על של משה ואהרן עד שנאמר
עלה "ראויה כפרה זו שתהא מכפרת
לעולם".

והנראה, בהקדם ההתבוננות במה שפנחס
קנא קנאת ה' ולא זולתו, גם לא משה רבינו

על עבודה בדעת שלמה מגיע השכר בדין
בקנאו את קנאתי בתוכם. (כה יא)

והיינו שאמרו נמי במדרש [במדבר רבה
כא א]: 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן,
אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו לכן
אמור הנני נתן לו את בריתי שלום', ע"כ.
שכונת פנחס, בקנאו את קנאת ה' צבאות,
היה ללא שום כוונה ומחשבה אחרת, כי אם
לקנא את קנאתי בתוכם. לכן, במידת הדין
ראוי הוא לקבל השכר, ללא צורך בשיתוף
מידת הרחמים, כי על קנאת ה' צבאות
ברצון שלם למסור נפש השם יתברך, מגיע
השכר בדין גמור כמבואר.

הנוכה פ"ב

כל מעשה שהוא לשם שמים - הוא נצחי
קיומי שאין למעלה הימנו ועומד לעולם
לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום.
(כה יב)

ועד היכן הדברים מגיעים נלמד מפרשה
דין גבי כפרת פנחס כהנא, שאמרו בגמרא
סנהדרין [פכ:]: "אל הקב"ה למשה: הקדם
לו שלום, שנאמר: לכן אמור לו הנני נתן לו

לו צר וגלה השכינה עמנו, אין לנו לדאוג ולהתאונן אלא על גלות השכינה ולא לחשוב כלל על צרותינו כ"א על צער גלות השכינה. ואלו היה מגמותינו וצערנו רק על צער השכינה ולא על צערנו בודאי היינו נגאלים מיד, אך כי בשר אנחנו ובלתי אפשר לסבול לנו צרותינו ומכאובינו לכן ארכו לנו הימים בעונינו הרבים בגלות המר מחמת שאנו משתתפים צערנו עם צער השכינה ואנו חוששים על צערנו. ואלו היה צדיק אחד כנ"ל היה מציל את כל העולם כולו מן הגלות".

הרי שפעולה שהיא בלתי לה' לבדו רק להקל צער השכינה, היא פעולה קיומית נצחית שאין למעלה הימנה, לכן אם היה צדיק אחד שכל כוונתו אך לזה, מיד היינו נגאלים. וכאשר מעורב בכונה זו גם צער ישראל הגוגע לנקודת הנפש של הצדיקים, חסר בשלימות השאיפה לגאולה השלימה והאמיתית. כי משותף ומעורב יחד עם הכונה לשם שמים גם כונה לטובת ישראל.

ומכאן שרק בכוחו של פנחס היה לקנאות קנאת ה' צבאות בענין האמור, כי היא הלכה ואין מורין כן, ורק על צד השלימות לשם שמים בלי כונה אחרת אפשר לקנא קנאת ה' בזה. - לפיכך אמר השי"ת: "לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום", כי על מעשה שכולו לגבוה יש שכר אף בהאי עלמא. ומשום כך נגזרה מתוך מעשה זה כפרה עולמית לבני ישראל, אחר שהגיעה לתכלית שלימות כוונת העשייה לשם שמים בלתי לה' לבדו, שהוא דבר קיומי נצחי, ראויה איפוא מכח זה שתהא כפרה זו מכפרת עולמית.

ע"ה - כי יסוד דין "בוועל ארמית קנאין פוגעין בו" הוה "הלכה ואין מורין כן". מאי טעמא אין מורין: כי דבר זה צריך להיות בלתי לה' ולא לשום כוונה אחרת כגון פניות או נגיעות, ועל כן אין מורין כן כי אין אנו יכולים לידע פנימיות כוונת הבא לקנאות אי הוה לשם שמים או לו, רק הקנאי עצמו שקנאת ה' צבאות בוועל בקרבו ויודע בנפשו שאינו מתכוין לשום דבר אחר זולת לקנאות לכבוד ה' הוא רשאי לפגוע בבוועל ארמית.

ודבר זה יכל לפעול רק פנחס ולא משה רבינו ע"ה, כי כל עיקר הכוונה בקנאות הוא לקנאות לכבוד השם המחולל לבדו, בל יתערב שום מחשבה אחרת בה. ומשה רבינו עליו השלום, בהיותו מנהיג ישראל היתה כוונתו מוכרחת ומחוייבת המציאות לטובת ישראל לכפר עליהם, על כן משנתערב בזה כוונה אחרת מלבד הכוונה לקנאות קנאת ה' שוב אין זה בגדר "בלתי לה' לבדו", לכן לא היה יכול לפגוע בזמרי. ולזה נסבה קנאת ה' ע"י פנחס דוקא.

וזהו שפירש רש"י במשנה [סנהדרין פא:]: "קנאין פוגעין בו. בני אדם כשרין המתקנאין קנאתו של מקום". לאמר: קנאתו של מקום דייקא ובלבד, ודו"ק.

הרי שיסוד מעשהו של פנחס - הקנאות היתה בלתי לה' לבדו במרה שאין למעלה הימנה, וכיון שהיא לשם השם הרי היא עומדת לעולם.

בא וראה מה שכתב בספר הק' נועם אלימלך [סוף פר' שמות בתוד"ה וישב], וז"ל: "דהנה אנחנו בגלותינו המר הזה אשר בצרותינו

חמא שבטא דשמעון בכמה אכלוסין דאתו לגביה פרחא נשמתיה מניה, ותרין נשמתין דהון ערטיראין בלא דוכתא [של נדב ואביהוא, עיי"ש לעיל], אתקריבו בה ואתכללו כחדא ואתהדרת נשמתיה כלילא רוחא דאתכליל בתרין רוחין ואתתקפו ביה, כדין רווח דוכתייהו למיהוי כהנא (רבא) מה דלא (אתחזי) מן קדמת דנא. ועי"ד כתיב [איוב ד] זכר נא מי הוא נכי אבד דלא אתאביד בההוא שעתא ולא אביד רוחיה כד פרוחה מניה", עיי"ש ההמשך בזהר.

וכתב בסה"ק צרור המור [ס' פנחס] וז"ל"ק: "ולזה רמזו באמרו כי פינחס עולה כמו יצחק, לפי שיצחק נאמר בו ופחד יצחק היה לי, ופנחס נדבק ביצחק וחטף אות מ"ם של מלאך המות לרחם על ישראל. ושם עצמו בסכנה בעבור קדוש השם ואהבתו כמו יצחק שנקדש בהר המוריה. ולכן כמו שהוא חטף אות אחת של מלאך המות וחברה עמו, כן הוסיף לו השם אות אחד משמו והוא אות יו"ד נכתב פינחס מלא יו"ד. והטעם לפי שהוא קנא על הברית, לפיכך הוסיפו לו סוד אות ברית קודש, היא אות יו"ד שהיא עטרת הברית. וזהו הנני נותן לו את בריתי שלום, היא סוד אות היו"ד הנקראת ברית פזלום, ובוה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם, היא ברית מלח עולם". עכל"ק.

ונמצא כי פנחס נהרג על קידוש ה' במסירות נפשו לטובת ישראל, ומשום כך נשאר חלקו בחיים, היינו הקדושה שהשריש בישראל על ידי מסירות נפשו, ושפיר שייך שיטול שכרו בעוה"ז אחר שזהו

מעטה דע והבן בכל המצוות שנעשים לשם שמים שכרם משולם גם בעולם הזה, וכוחו עומד עולמית.

מואמר 'כליל תפארת' [בראש זכרון משלי] עמ' פג

על ידי שקידש שם שמים לכן נשאר חלקו בחיים

לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם.
(כה יב)

וענין זה מצינו עוד בפנחס שמסר נפשו על קידוש השם ונשאר חלקו בחיים. דהנה כתיב "לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום". ואיתא במדרש שאמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו. והקשה בסה"ק קול שמחה "נראה דהנה שכר המצוה בהאי עלמא ליכא [קדושין ט:], ואיך היה נתינת ברית שלום לפנחס בעוה"ז עבור מצות קנאתו וכו'. רק דאיתא במדרש שבשעה שהרג פנחס לזמרי פרוחה נשמתו, והקב"ה החזירה לו ברוב רחמיו, נמצא לפי מעשה פנחס שפרחה נשמתו ממנו היה ראוי ליקח שכר, ואם הקב"ה השיבה לו ברוב רחמיו מ"מ לא יפסיד הטובה שהיה ראוי לו, דהיינו לקיחת השכר. ולזה אמר המדרש בדין הוא שיטול שכרו, פי' אף בעוה"ז, לכן אמור וכו'", עכ"ל.

אך נראה לנו לבאר ביסוד הענין ד"בדין הוא שיטול שכרו" משום שמסר נפשו על קידוש ה' עבור טובת כלל ישראל. דאיתא בזוה"ק פרשת פנחס [רי"ז]. בד"ה רבי שמעון בתה"ד: "בשעתא דקני פנחס על ברית קדישא, ועאל בגו כמה אוכלוסין וסליק לון לגיפיין על רומחא לעיניהון דכל ישראל, כד

[ויעפילו לעלות וגו' שלא הרשיע כל כך כחילול שבת. רש"י]. ע"כ.

הנה בחתם סופר עה"ת, שהמעפילים לא היה חטא, והביא לכך ראייה מוצקת מגמרא זו. והדבר תמוה מאד, דלרבי יהודה בן בתירא, גם כן יקשה, דאם היה מן המעפילים הרי הוא גם כן מוציא לעז עליו, ומה שונה עבירת המעפילים, למקושש שהוא חילול שבת. דהלא שניהם עוברים על ציווי השם יתברך.

אלא מכאן סמך ויסוד מוצק, שחטא המעפילים לא היה חטא, אלא בעצם היה דבר טוב, אבל לא היתה עדין שעת הכושר לזה. וכמו שכבר ביארתי בזה בארוכה בכמה מקומות.

שישנם זמנים שבהם חוצפה עוזרת אפילו כלפי שמיא, וראיה ברורה הביאו לדבר ממה שמצינו אצל בלעם הרשע, ואיתא בגמרא סנהדרין [קה.]: אמר רב נחמן: חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני, [חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני - דאהני ליה מה שהחציף פניו לומר לשלוחי בלק לינו פה, שאמר לו הקדוש ברוך הוא בתחילה לא תלך והדר אמר לך. רש"י].

אמנם לעתיד לבוא יבוא יום "והיא תצלח", היינו שיתוקן חטא זה על ידי העפלה בלא ציווי. וכן כתב בסה"ק צדקת הצדיק [אות מן] "...ולכך אמר להם משה והיא לא תצלח, נראה שעצה הוא אלא שלא תצלח ודייק, והיא שבכל מקום דרשו ז"ל היא ולא אחרת, שיש זמן אחר שמצליח והוא זמנינו זה שהוא עקבי משיחא". עכל"ק. וכן כתב בסה"ק תורת משה להחתם סופר.

חלק הקדושה שהושרשה על ידי מסי"נ בעולם הזה, ודו"ק ואכמל"ב.

וכן כל המתים והנהרגים על קידוש ה' הרי הם משאירים חיות דקדושה להנשארים בחיים. ונראה עוד להרחיב ולבאר הדבר עפ"י מה שכתב בתניא קדישא לבאר ענין האמור שבק חיים לכל חי, שהצדיקים משאירים חיות להנשארים בעוה"ז. ומזה נלמד כל שכן וודאי שהנהרגים על קידוש ה', שנשאר חלקם בחיים וכח השפעתם הולך ומשפיע בעולם לדורות, וכ"ז נכלל בכלל עקידת יצחק שאנו מזכירים בכל עת.

הקדמה לספרי הרה"ק מלברטוב ז"ע עמ' 38

ישנם זמנים - שחוצפה עוזרת אף כלפי שמיא
אבינו מת במדבר וגו' כי בחטאו מת
ובנים לא היו לו. (כז ג)

וברש"י: רבי עקיבא אומר מקושש עצים היה רבי שמעון אומר מן המעפילים היה.

ובגמ' בשבת [צו.]: "תנו רבנן מקושש זה צלפחד, וכן הוא אומר ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש וגו'. ולהלן הוא אומר אבינו מת במדבר. מה להלן צלפחד, אף כאן צלפחד דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי יהודה בן בתירא: עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין, אם כדברין התורה כיסתו ואתה מגלה אותו. ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק וכו'. אלא מהיכא הוה [באיו חטא מת, דכתיב כי בחטאו מת. רש"י] מויעפילו".

ולהעלות למעלה לראש הפסגה ולהצליח...

מעתה מתבאר בידינו היטב עניין המעפילים, שבודאי לא היתה עבירה, אלא שלא היה הזמן לכך. ולכן לא מיחה משה בידם, כי רצה שישאר רושם המעשה עזות ההוא לדורתנו אנו כיום הזה בעקבתא דמשיחא. שיהיה לנו כח העזות דקדושה, וזה שאמר להם: "והיא לא תצלח". שדווקא היא לא תצלח, אבל דורות חשוכים עקבתא דמשיחא ודאי תצלח, ויוסף יהיה איש מצליח, וכל אשר הוא עושה ה' מצליח על ידו, ודו"ק. מבש"ט במדבר

ונראה לבאר הטעם, שדווקא בעקבתא דמשיחא שהוא זמן העזות, ואז "והיא תצלח". הדנה בדורות כאלו שאנו קיימים היום, שהחשכות מלאה כל כך, והקליפות והטומאה סובבים בכל העולם, והעולם מלא מזה, קשה מאד להחזיק ולהישאר עם ה' ועם תורתו.

אמנם הדרך להחזיק בזמנים אלו, הוא שמוכרחים לצאת דווקא עם עזות רבה ועצומה, ועל ידי כך אפשר להוריד את גודל העזות של חוצפא יסגא ששורה בעולם. דזה לעומת זה ברא אלקים, וכמו שרואים חשכות ונפילת הדורות על ידי עצות של הסטרא אחרא, כמו כן אפשר להתגבר בעזות דקדושה, להצליח להפעיל

פניני השיעורים

נושאים בפרשת השבוע מתוך 'שיעורי מבשר טוב'

יפקוד ה' וגו' איש על העדה (כו, טז)

אמר הגיעה שעה שאתבע צרכי שירשו בני את גדולתי (רש"י)

כתב הרמ"א (יו"ד סי' רמה סכ"ב) וז"ל: מי שהוחזק רב בעיר אפילו החזיק בעצמו באיזה שררה [כו'] אפילו בנו ובן בנו לעולם קודמים לאחרים כל זמן שממלאים מקום אבותיהם ביראה והם חכמים קצת. עכ"ל.

ומקור דבריו ברמב"ם (פ"א ממלכים ה"ז), וז"ל: מאחר שמושחין המלך הר"ז זוכה לו ולבניו עד עולם שהמלכות ירושה, שנאמר למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל. [כו'] וכל הקודם בנחלה קודם לירושת המלוכה והבן הגדול קודם לקטן ממנו. ולא המלכות בלבד אלא כל השררות וכל המינויין שבישראל ירושה לבנו ולבן בנו עד עולם, והוא שיהיה הבן ממלא מקום אבותיו בחכמה וביראה. עכ"ל.

והסתפקו האחרונים בגדר העברת השררה לבנו ולכלל הקודם בירושה, אם הוא מתורת ירושה דומיא דירושת נכסים. או שאין בזה דין ירושה, אלא הוא דין קדימה במינוי השררה, שבנו וקרובו של המת קודם לכל אדם.

וברמב"ם (שם ה"ג) מבואר שאין מעמידין מלך בתחילה אלא עפ"י ב"ד של שבעים זקנים ועפ"י נביא, וצריך משיחה בשמן המשחה. ואילו בניו אין צריכין משיחה ולא מינוי עפ"י נביא. ונראה מזה שירושת שררה היא ירושה ממש ולא רק זכות קדימה.

ובמנחת חינוך (מ' תצז) נסתפק אם כשם שיכול אדם לומר לא' מהראויין ליורשו שיירש יותר משאר בנים (כמבואר בב"ב קל). ה"ה שיכול לומר שינחיל שררתו לבנו הקטן ולא הגדול. וכבר הביאו האחרונים שגמרא ערוכה היא בכריתות (ה:): כל דבעי מלכא מרית ליה מלכותא. עיי"ש. ומפורש שבידו הדבר.

ואם ירושת שררה היא זכות קדימה, קשה להבין מה שייך לבטל דין זה, ומאי שייטיה לדין מנחיל לראוי ליורשו שנלמד מהנאמר בירושה: ביום הנחילו את בניו. אלא נראה שמוכח מזה שהוא דין ירושה ממש, כמו שנתבאר.

אלא שלכאורה קשה הדבר, שכן שררה איננה דבר שיש בו ממש, ואין בה דיני מכירה (כמש"כ המרדכי ב"ק ס' קח), וכבר עמד ע"ז מהרי"ק (שרש קסא).

ונראה לבאר שגדר ירושה הוא שהבן עומד תחת אביו ובמקומו ממש, כמו שנאמר: תחת אבותיך יהיו בניך, וכיון שהיורש נחשב כאילו הוא האב בעצמו ממילא ממשיך בשררת האב כאילו ממשיך בזה האב בעצמו.

(נערך מתוך מבש"ט ב"ב ס' יט אות ה וס' כ אות ה, ועיי"ש עוד בדיון משמוש בשרה)

תורת רביוה"ק

בְּקִנְיָאֵי אֶת קִנְיָתֵי בְּתוּכֶם. (כה יא)

דיקדק מרן התולדות אדם זי"ע בתיבת 'בתוכם', וביאר שהתורה הקדושה מלמדת אותנו במילה זו את דרך הישר, שאם תראה שאחד מבני ישראל עובר עבירה חלילה, לבל לשנוא אותו עבור זה. כמו שאמר מרן היהודי הק' זי"ע שמצות אהבת בני ישראל הוא כל כך, שיאהוב את כל אדם מישראל. רק אם תראה שעובר עבירה ח"ו, לשנוא אותו רק בשעת מעשה, ולא אחר כך.

ולמדין אנו מכאן, אף על פי שזמרי עשה אותו מעשה, לא שנא אותו פנחס. וגם תורתינו הקדושה מעידה על זה, שהוא 'בתוכם', בתוך בני ישראל, שיש לו חלק לעולם הבא, ולא נפרד ח"ו מכלל ישראל. (עמ' קצז)

צָרוּר אֶת הַמְּדִינִים וְהַפִּיטִים אוֹתָם. (כה יז) ובמדרש רבה (כא ד): מיכן אמרו חכמים בא להרגך השכם להרגו.

אחר פטירת מרן היהודי הקדוש מפשיסחא זי"ע, חסידיו ותלמידיו הפצירו בבנו הרה"ק רבי ירחמיאל זי"ע לקבל עליו את ההנהגה. וסיפר הרה"ק ממונקאטש זצ"ל אשר מקובל אצלו כי אחר פטירת אביו מרן הגה"ק היהודי מפשיסחא זי"ע רצו ליתן לו פדיונות ולקבלו לרבי, ומי שבא אצלו אז מתלמידי אביו זצ"ל לבקשו על ככה שיקבל עליו הרבנות חטף עליו קרדום שהיה מונח בביתו כדי לאיים עליו, ואמר לו בהתראה וזאהרה ברח לך, כי אמרו חז"ל הבא להורגך השכם להורגו והרבנות להיות אדמו"ר הוא הריגת הנפש ר"ל, והמחטיא את חבריו יותר מן ההורגו, ולא קיבל עליו אז כידוע, רק אחרי כמה שנים וכו'. (תורת הרבי ר' ירחמיאל)

יְפָקֵד ה' אֱלֹקֵי הַרוּחֹת לְכָל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֲדָה. (כו טז)

אחר מלחמת מדין ביקש משה רבינו מהשי"ת "יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה", שימצא לעם ישראל מנהיג ראוי להמשיך אחריו. וביאר במילים אלו מרן הדברי בינה זי"ע, כי משה רבינו ביקש עבור עם ישראל מנהיג שיבין איך חסר להם השי"ת, שהאיש על העדה יבין להעדה - האיך חסר להם ה'. ש'פקידה', הוא לשון חסרון. (עמ' ריט)

לְאֹזְנֵי מִשְׁפַּחַת הָאֹזְנֵי (כו טז)

וכתב השלה"ק: פירש רש"י אזני הוא אצבון, ורבים תמהו מה שייכות יש לאלו השמות להדדי. ושמעתי רמז מוסר שאמרו רבותינו ז"ל (כתובות ה:): שנבראו אצבעותיו של אדם כיתדות, כדי לתחבם באזניו שלא ישמע דבר רע, ויהיה לאצבון כמו לאצבעון, שיתחוב האצבע להאוזן ויאטים אזניו מלשמעו דבר רע.

מספר הרה"ח ר' ישראל פישמן שליט"א, פעם נסעתי עם רבנו ברכבת, ובדרך-כלל היו רוכשים לו מקום שמור בקרון מיוחד, כי היות ומקומות אלו עולים קצת יותר יקר, אין שם נוסעים רבים. גם הרבנית ע"ה נלוותה אליו בנסיעה זו, ובמהלך הדרך נכנסו כמה בנות לקרון אחר סמוך והתחילו לשיר בקול רם. רבינו זי"ע הורה לנו תיכף ומיד: 'קחו את האצבעות ותסתמו את האוזניים...' כמובן שכך עשינו והחזקנו את האצבעות בתוך האוזניים דקות ארוכות, והנה הגיע המבקר וביקש לבדוק את הכרטיסים של הקרון השמור, אולם היות ואצבעותיי היו תחובות עמוק בתוך האוזניים, לא יכולתי להגיש לו את הכרטיסים שהיו בתוך כיסי. כשרציתי להסיר את האצבעות מהאוזניים, צעק לי רבנו: 'נעם נישט אראפ די פינגער...' (אל תוריד את האצבעות). הרבנית העירה לרבי שעוד יחשבו אותנו למשוגעים. אבל רבנו לא הביט על כלום, רק על קדושת האוזניים שלא ישמעו חלילה דברים שאין לשומעם.

*

מילדותו היה נשמר רבינו הקדוש מלענטשנא זי"ע מלשמעו דברים בטלים, ומכל שכן דברים אחרים חס ושלום. והיה דר עם חייט אחד ביחד ולא בא לביתו רק בעת שישינו כולם כבר. וסיפר רביה"ק, כי פעם אחת אירע שסגרו הבית המדרש מפני איזו טעם והוכרח לבוא לביתו, והי כאשר קרב אל ביתו וראה שהחייט ישב במלאכתו עם נעריו כדרכו ומדברים דברי נבלים כדרכם ולא הלך אל ביתו מפני כך. ועמד בחוץ והלך אנה ואנה כי היה הקור גדול מאוד מאוד ועד שכמעט יצתה נשמתו ושכב ארצה מחלישת כוחו, ובכל זאת לא הלך שלא ישמע דברים בטילים. וכיון ששכב ארצה נעשה לו שינוי ונס שנכבה הנר והוכרחו לילך לישן ואז הלך לביתו. וכאשר סיפר זאת רבינו אמר: מאז והלאה "אזנים כריתי ליי" [תהילים מ ז, רש"י פירש: כרית, עשיתם חלולים לשמוע. ואבן עזרא פירש: כרית לי אזנים שאשמע בקולך כמו הנה שמוע מזבח טוב], לשמוע מרחוק מה שמתלחשים. (ברכה משולשת, הובא בתולדות הרה"ק מלענטשנא)

אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים. (כח ד)

ואמר על כך היהודי הקדוש מפרשיסחא זי"ע"א שכך הוא אצל כל אחד מישראל. יש את הזמנים שהם בבחינת אור, ואז עובד את ה' יתברך ומתפלל לפניו בשמחה וזהו 'תמיד של שחר'. אך יש זמנים שאין לו אור ואינו מרגיש טעם. בבחינת יום המעונן. וזהו 'תמיד של בין הערביים'.

ויש לו לדעת שזה רצונו של הקב"ה, שעל דרך זה עשה את הנהגת העולם שיהיה לאדם זמני חשיכה וזמני אורה וצריך להתגבר בזמני החשיכה, ולכן לגבי תמיד של בין הערביים נאמר (פסוק ח)

"ואת הכבש השני תעשה בין הערביים כמנחת הבוקר וכנסכו תעשה" - רומז שגם כשהוא בחינת בין הערביים ושרוי בחשיכה צריך לעבוד 'כמנחת הבוקר' באותה השעה שמאיר לו שכן כל המצבים הרי הם לתכלית אחת של טוב, ומשניהם יחד מתקיים רצון ה' כמאמר הכתוב לאחר מכן "אישה ריח ניחוח לה". (הובא באוצר פניני החסידות)

אמרו לו תלמידיו: רבינו, למדנו ארץ חת חיים ונזקה לתיי העולם הבא. וכיפה כח:

אורחות חיים

שנשטעו מרבינו הגדול ז"ע הכ"מ
והשתדלנו לדייק במקורם

הוראות אלו ניתנו לשואלים בפרטיות - והמשתמש על דעתו

שתיסע ותרצה לשמור את העניים, אתה אכן תצליח לשמור אותם אף שזה קשה. [17]

לימוד בזמן הפנוי

לשאלת אחד מאנ"ש מה צריך ללמוד בזמן הפנוי, ענה הרבי: קצת תלמוד בערך חצי שעה אם אתה יכול ספרי מוסר, תלמוד [מבשר טוב] ויגבה לבו, זה מאד חשוב.

אם יש לך עוד זמן בשישי ושבת תחזור גמרא, או שתלמד בקיאות מה שאתה יותר אוהב, בקיאות במסכתות אחרות, ברכות, אם אתה יכול עם חברותא יותר טוב, ואפילו לבד ברכות אפילו גמרא רש"י. [18]

כוונה בזמן הטיש

לשאלת בחור מה עליו לחשוב בזמן הטיש, ענהו הרבי: תחשוב שאתה ביחד עם יהודים, וביחד עובדים את הרבש"ע, מקוה ישראל ה', זה גם טהרה, ובזה אתה מתקשר אלי, אתה מתקשר ליהודים ולרבי. [19]

ריכוז בתפילה

שאלתי פעם את הרבי על כך שקשה לי להתרכז בתפילה.

הרבי אמר לי לחשוב לפני התפילה שהשי"ת שברא את כל העולמות וכל מה שיש בעולם, יורד ומצטמצם אלינו לשמוע את התפילות שלנו ולקבל אותם, ואנו זוכים להתפלל לפניו.

והוסיף, שכמו שהגוף זקוק לאוכל וללא אוכל אינו יכול להתקיים, כך גם הנשמה זקוקה לאוכל - והאוכל של הנשמה זה התפילה.

כמו כן אמר לי ללמוד מבשר טוב תפילה. [16]

כח של החלטה

פעם שאלתי את הרבי על הקושי שיש לי בשמירת עיניים בעת הנהיגה ברכב.

הרבי אמר לי שזה אכן קשה, וצריך להיזהר בזה.

לאחר כרגע אמר לי הרבי: תסע ותצליח לשמור. הבנתי אז שזו הייתה הוראה שברגע

בסיעתא דשמיא יצא לאור מהדורה מצומצמת וראשונת
"פנינים יקרים - בר מצוה"

הכולל ענייני בר מצוה ותפילין מתורת רבוה"ק מביאלא ז"ע א'
בימים הקרובים ניתן יהיה להשיג בכהמ"ד הגדול
ובטלפון 054-846-8765

בסיעתא דשמיא יצא לאור
"פנינים יקרים - חלאקה"

הכולל ענייני חלאקה תלמוד תורה וחינוך הבנים
מתורת רבוה"ק מביאלא ז"ע א'
ניתן להשיג בטלפון 054-846-8765